

Στον Léon Werth

Ζητώ συγγνώμη απ' τα παιδιά που αφιέρωσα αυτό το βιβλίο σ' έναν μεγάλο. Έχω μια σοβαρή δικαιολογία: αυτός ο μεγάλος είναι ο πιο καλός φίλος που έχω στον κόσμο. Έχω και μιαν άλλη δικαιολογία: αυτός ο μεγάλος τα καταλαβαίνει όλα, ακόμα και τα βιβλία για παιδιά. Έχω μια τρίτη δικαιολογία: αυτός ο μεγάλος ζει στη Γαλλία, όπου πεινάει και κρυώνει. Χρειάζεται στ' αλήθεια κάποια παρηγοριά. Αν όλες αυτές οι δικαιολογίες δε φτάνουν, μπορώ ν' αφιερώσω αυτό το βιβλίο στο παιδί που υπήρξε κάποτε αυτός ο μεγάλος. Όλοι οι μεγάλοι στο ξεκίνημα υπήρξαν παιδιά. (Λίγοι όμως το θυμούνται.) Διορθώνω λοιπόν την αφιέρωσή μου:

*Στον Léon Werth
όταν ήταν ακόμα μικρό αγόρι*

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΡΙΑΣ

Η ιστορία του μικρού πρίγκιπα είναι ένα μαγικό παραμύθι γραμμένο για μικρούς και μεγάλους. Είναι ένα παραμύθι διαχρονικό, αφού εδώ και πενήντα τέσσερα χρόνια αφήνει με τον ίδιο τρόπο άφωνους από συγκίνηση όσους το διαβάζουν.

Ένας πιλότος, που, κουρασμένος από τη σχέση του με τους ανθρώπους, ζει αποτραπηγμένος από αυτούς, σε μια από τις πτήσεις του αναγκάζεται να προσγειωθεί στην έρημο της Σαχάρας, γιατί το αεροπλάνο του παθαίνει βλάβη. Βρίσκεται στη μέση του πουθενά, με προμήθειες νερού ίσα ίσα για οχτώ μέρες. Εκεί συναντάει το μικρό πρίγκιπα, ένα χρυσαφένιο παιδί, φερμένο από έναν άγνωστο πλανήτη μεγάλο όσο ένα σπίτι. Ο μικρός πρίγκιπας ταξιδεύει εδώ κι ένα χρόνο, επισκέπτεται καινούριους πλανήτες, θέλει να δει και να μάθει. Είναι όμορφος κι ευαίσθητος, αμείλικτος και διάφανος, περιεργός κι απρόδλεπτος όπως μονάχα τα παιδιά μπορούν να είναι.

Ο πιλότος, την ώρα που αγωνίζεται να επισκευάσει το χαλασμένο αεροπλάνο του κι ανησυχεί για την επιδίωσή του, αναγκάζεται ν' αντιμετωπίσει ένα παραμυθένιο πλάσμα, που είναι ερωτευμένο μ' ένα τριαντάφυλλο, που παρηγορεί τη μοναξιά του με ηλιοδασιλέματα, που έχει όλα κι όλα τρία μικροσκοπικά ηφαίστεια και λαχταράει ν' αποκτήσει ένα αρνάκι – έστω κι αν αυτό είναι σε ζωγραφιά και δε φαίνεται, γιατί είναι κλεισμένο σ' ένα κασόνι.

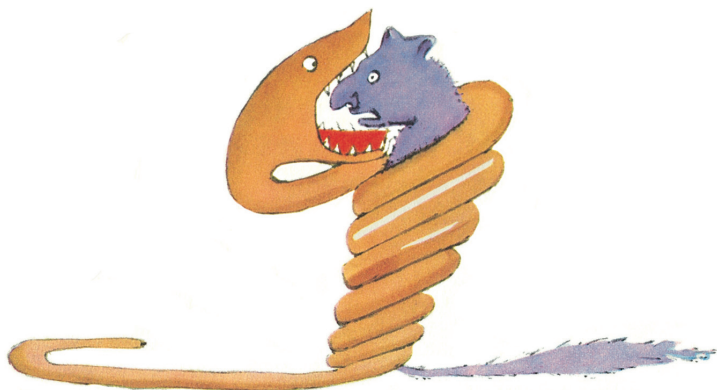
Ο μικρός πρίγκιπας, μέσα από τις δροσερές αναμνήσεις του ταξιδιού του, ξετυλίγει μπροστά στα μάτια του πιλότου όλη την επιπολαιότητα, την υπεροψία, τη μιζέρια, τη δίψα για εξουσία και λεφτά, τη μοναξιά των ανθρώπων.

Απλά, χωρίς ίχνος διδακτικού τόνου, χωρίς μελοδραματισμούς και υπερβολές, κάθε περιγραφή του μικρού πρίγκιπα, κάθε συζήτησή του, με τα λουλούδια, με την αλεπού και το φίδι, είναι μάθημα ζωής. Μια συνεχής αναζήτηση για την «αλήθεια».

Η συνάντηση του πιλότου και του παιδιού εξελίσσεται σε μια ιστορία αγάπης και, όπως σε κάθε ιστορία αγάπης, υπάρχει και σ' αυτήν ένα τέλος, ένας αποχωρισμός. Ένα θάυμα, η επισκευή του αεροπλάνου, κι ένας θάνατος που δεν είναι θάνατος, αλλά μια μεταμόρφωση σε κάτι άλλο. Ο μικρός πρίγκιπας φεύγει, επιστρέφει στον πλανήτη του ανάλαφρα κι αθόρυβα, όπως ήρθε. Πριν φύγει όμως, κάνει ένα δώρο στο φίλο του. Του χαρίζει το γέλιο των αστεριών, τη γνώση πως τ' αστέρια, γι' αυτούς που ξέρουν να τα κοιτάζουν, είναι μηνύματα αγάπης, αισιοδοξίας κι ομορφιάς.

Ο πιλότος ξέρει πως θα στερηθεί την παρουσία του μικρού του φίλου, αλλά κανείς ποτέ δε θα μπορέσει να του στερήσει το γεγονός πως τον γνώρισε κι έζησε μαζί του τη μαγεία εκείνων των μοναδικών στιγμών που δικαιώνουν μια ζωή.

Ο Μικρός Πρίγκιπας

Κάποτε, όταν ήμουν έξι χρονών, είδα σ' ένα βιβλίο για τα παρθένα δάση, που ο τίτλος του ήταν «Αληθινές Ιστορίες», μια υπέροχη ζωγραφιά. Έδειχνε ένα δόα να καταπίνει ένα αγρίμι. Να η αντιγραφή του σχεδίου.

Το βιβλίο έλεγε: «Οι δόες καταπίνουν τη λεία τους ολόκληρη, χωρίς να τη μασήσουν. Έπειτα δεν μπορούν πια να κουνηθούν και κοιμούνται έξι μήνες, όσο για να χωνέψουν».

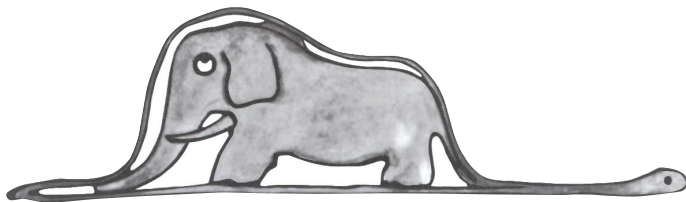
Κάθισα λοιπόν και σκέφτηκα τις περιπέτειες της ζούγκλας κι ύστερα κατάφερα να χαράξω κι εγώ, μ' ένα χρωματιστό μολύδι, το πρώτο μου σχέδιο. Το σχέδιο νούμερο 1. Ήταν έτσι:

Έδειξα το αριστούργημά μου στους μεγάλους και τους ρώτησα αν το σχέδιό μου τους τρόμαζε.

Μου απάντησαν: «Γιατί να μας τρομάζει ένα καπέλο;».

Το σχέδιό μου δεν έδειχνε ένα καπέλο. Έδειχνε ένα δόα που χώνευε έναν ελέφαντα. Σχεδίασα λοιπόν το εσωτερικό ενός δόα, ώστε να μπορέσουν οι μεγάλοι να καταλάβουν. Χρειάζονται πάντα εξηγήσεις. Το σχέδιό μου νούμερο 2 ήταν έτσι:

Οι μεγάλοι με συμβούλεψαν να παρατήσω τα σχέδια με τους δόες, είτε από μέσα είτε απέξω, και ν' ασχοληθώ καλύτερα με τη γεωγραφία, την ιστορία, την αριθμητική και τη γραμματική. Έτσι λοιπόν, στα έξι μου, εγκατέλειψα μια υπέροχη σταδιοδρομία ζωγράφου. Με αποθάρρυνε η αποτυχία του σχεδίου μου νούμερο 1 και του σχεδίου μου νούμερο 2. Οι μεγάλοι δεν καταλαβαίνουν ποτέ τίποτα από μόνοι τους, και είναι κουραστικό για τα παιδιά να τους εξηγούν ξανά και ξανά.

Αναγκάστηκα λοιπόν να διαλέξω άλλο επάγγελμα κι έμαθα να οδηγώ αεροπλάνα. Πέταξα λίγο πολύ σ' όλο τον κόσμο. Κι είναι αλήθεια πως η γεωγραφία μού χρησίμευσε πολύ. Μπορούσα να ξεχωρίσω, με την πρώτη ματιά, την Κίνα από την Αριζόνα. Είναι πολύ χρήσιμο, αν τύχει και χαθείς μέσα στη νύχτα.

Έτσι, έκανα στη ζωή μου ένα σωρό επαφές μ' ένα σωρό σοβαρούς ανθρώπους. Έζησα πολύ με τους μεγάλους. Τους είδα από πολύ κοντά. Κι αυτό δεν καλυτέρεψε και πολύ τη γνώμη μου γι' αυτούς.

Όταν συναντούσα κάποιον που μου φαινόταν κάπως πιο καθαρό μυαλό, έκανα πάνω του το πείραμα με το σχέδιο νούμερο 1, που το κρατούσα πάντα φυλαγμένο. Ήθελα να καταλάβω αν είχε στ' αλήθεια κατανόηση. Μα πάντα μου απαντούσε: «Είναι ένα καπέλο». Τότε λοιπόν κι εγώ δεν του μιλούσα ούτε για δόες ούτε για παρθένα δάση ούτε γι' αστέρια. Στεκόμουν στο επίπεδό του. Του μιλούσα για μπριτζ, για γκολφ, για πολιτική και γραβάτες. Κι ο μεγάλος χαιρόταν που γνώριζε έναν τόσο λογικό άνθρωπο.

II

Έτσι, έζησα μόνος, χωρίς κανέναν που να μπορώ να του μιλάω αληθινά, μέχρι που έπαθα μια βλάβη στη Σαχάρα πριν από έξι χρόνια. Κάτι είχε σπάσει μέσα στον κινητήρα μου. Κι όπως δεν είχα μαζί μου ούτε μηχανικό ούτε επιβάτες, ετοιμαζόμουν να δοκιμάσω μόνος μου μια δύσκολη επισκευή. Ήταν για μένα ζήτημα ζωής και θανάτου. Είχα νερό το πολύ για οχτώ μέρες.

Το πρώτο βράδυ λοιπόν αποκοιμήθηκα πάνω στην άμμο χίλια μίλια μακριά από κάθε κατοικημένη περιοχή. Πιο απομονωμένος κι από ναυαγό πάνω σε σχέδια στη μέση του Ωκεανού. Φαντάζεστε λοιπόν την έκπληξή μου τα ξημερώματα, όταν με ξύπνησε μια περιέργη φωνούλα, λέγοντας:

— Σας παρακαλώ... ζωγράφισέ μου ένα αρνί.

— Ε!

— Ζωγράφισέ μου ένα αρνί...

Πετάχτηκα πάνω σαν να με είχε χτυπήσει αστροπελέκι. Έτριψα καλά τα μάτια μου. Κοίταξα καλά καλά. Κι είδα έναν

πολύ περίεργο μικρούλη, που με κοιτούσε σοβαρά. Να το πιο πετυχημένο πορτρέτο του που μπόρεσα αργότερα να κάνω. Το σχέδιό μου βέβαια είναι πολύ λιγότερο γοητευτικό απ' το μοντέλο. Δε φταίω εγώ. Οι μεγάλοι με αποθάρρυναν στη ζωγραφική μου σταδιοδρομία στα έξι μου, και δεν έμαθα να ζωγραφίζω τίποτα άλλο εκτός από θόες απέξω κι από μέσα.

Κοίταξα λοιπόν αυτή την οπτασία με μάτια γουρλωμένα από την έκπληξη. Μην ξεχνάτε πως βρισκόμουν χίλια μίλια μακριά από κάθε κατοικημένη περιοχή. Κι όμως ο μικρούλης μου δε φαινόταν να έχει χαθεί. Ούτε πεθαμένος απ' την κούραση φαινόταν, ούτε πεθαμένος απ' την πείνα ούτε πεθαμένος απ' τη δίψα ούτε πεθαμένος απ' το φόβο. Δεν έμοιαζε σε τίποτα με παιδί που χάθηκε στη μέση της ερήμου, χίλια μίλια μακριά από κάθε κατοικημένη περιοχή. Όταν κατάφερα επιτέλους να μιλήσω, του είπα:

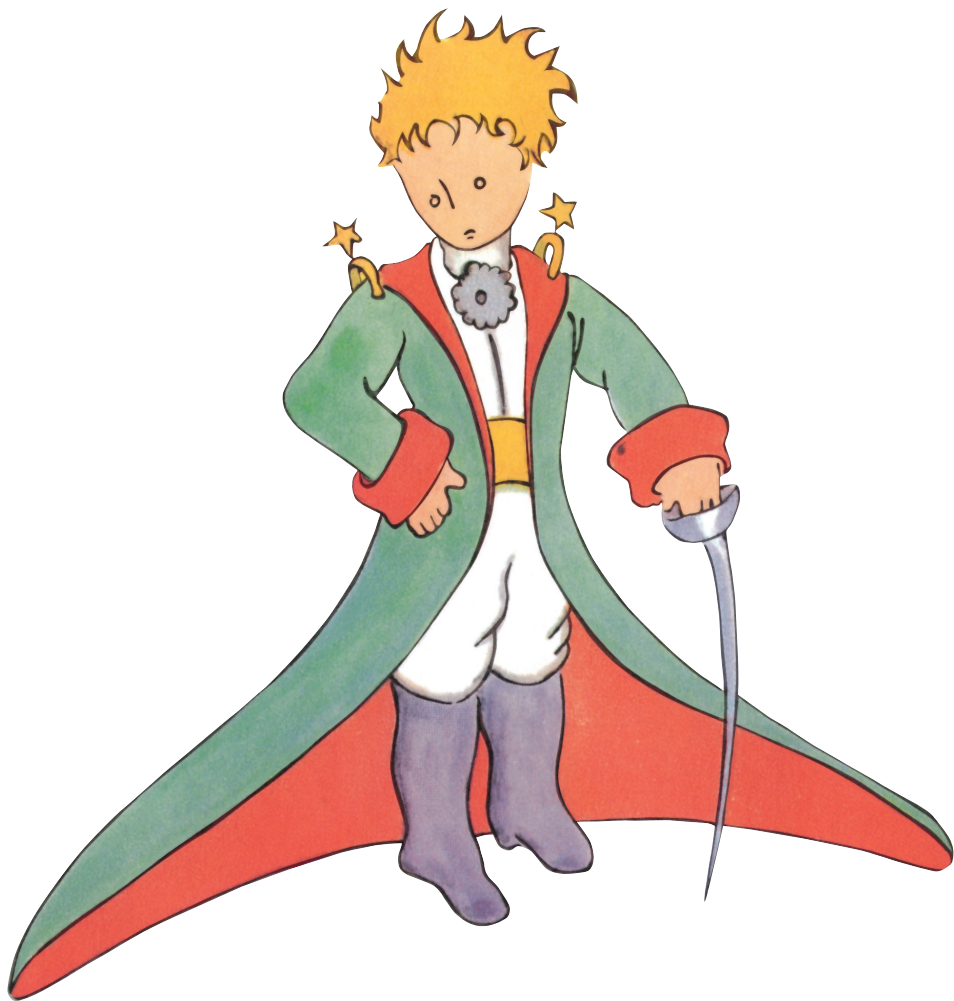
— Μα τι γυρεύεις εδώ;

Τότε μου επανέλαβε ήσυχα, σαν να 'ταν κάτι πολύ σοβαρό:

— Σας παρακαλώ... ζωγράφισέ μου ένα αρνί...

Όταν το μυστήριο παραείναι εντυπωσιακό, δεν τολμάς να μην υπακούσεις. Όσο παράλογο κι αν μου φαινόταν, χίλια μίλια μακριά απ' όλες τις κατοικημένες περιοχές και κινδυνεύοντας θανάσιμα, έδγαλα από την τσέπη μου ένα χαρτί κι ένα στιλό. Τότε θυμήθηκα πως είχα μελετήσει προπαντός γεωγραφία, ιστορία, αριθμητική και γραμματική, κι είπα στον μικρούλη (κάπως κακόκεφα) πως δεν ήξερα να ζωγραφίζω. Μου απάντησε: — Δεν πειράζει. Ζωγράφισέ μου ένα αρνί.

Καθώς δεν είχα ποτέ μου ζωγράφισει αρνί, ξανάκανα γι' αυτόν ένα από τα δύο μοναδικά σχέδια που ήμουν ικανός να ζωγραφίσω. Το σχέδιο του θόα απέξω. Κι άκουσα κατάπληκτος τον μικρούλη να μου απαντάει:

Να το πιο επιτυχημένο πορτρέτο που μπόρεσα αργότερα να κάνω.

— Όχι, όχι. Δε θέλω έναν ελέφαντα μέσα σ' ένα βόα. Ένας βόας είναι πολύ επικίνδυνος κι ο ελέφαντας πιάνει πολύ χώρο. Το μέρος όπου μένω εγώ είναι πολύ μικρό. Μου χρειάζεται ένα αρνί. Ζωγράφισέ μου ένα αρνί.

Εκείνος κοίταξε προσεχτικά κι έπειτα:

— Όχι. Αυτό είναι κιόλας πολύ άρρωστο. Κάνε ένα άλλο.

Ζωγράφισα:

Ο φίλος μου χαμογέλασε ευγενικά, με επιείκεια.

— Το βλέπεις και μόνος σου... δεν είναι αρνί, είναι κριάρι. Έχει κέρατα...

Ξανάκανα λοιπόν και πάλι το σχέδιό μου:

Όμως απορρίφτηκε, όπως και τα προηγούμενα.

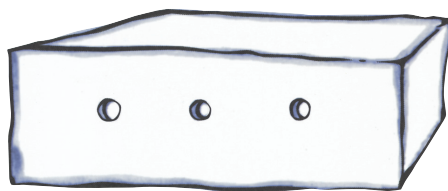
— Τούτο είναι πολύ γέρικο. Θέλω ένα αρνί που να ζήσει πολλά χρόνια.

Χάνοντας λοιπόν την υπομονή μου, καθώς διαζόμεν ν' αρχίσω το λύσιμο του κινητήρα μου, ζωγράφισα στα γρήγορα αυτό το σχέδιο.

Κι είπα απότομα:

— Αυτό είναι το κασόνι. Το αρνί που θέλεις είναι μέσα.

Μα με μεγάλη μου έκπληξη είδα να φωτίζεται το πρόσωπο του νεαρού κριτή μου:

— Έτσι το ήθελα ακριβώς. Λες να χρειάζεται πολύ χορτάρι αυτό το αρνί;

— Γιατί;

— Γιατί ο τόπος μου είναι πολύ μικρός...

— Θα του φτάσει σίγουρα. Σου έδωσα ένα μικρούτσικο αρνί.

Έγειρε το κεφάλι και κοίταξε το σχέδιο:

— Δεν είναι και τόσο μικρό... Για δεξ! Αποκοιμήθηκε...

Έτσι γνωρίστηκα με το μικρό πρίγκιπα.

III

Χρειάστηκε καιρός για να καταλάβω από πού ερχόταν. Ο μικρός πρίγκιπας μού έκανε ένα σωρό ερωτήσεις, ενώ δε φαινόταν ν' ακούει ποτέ τις δικές μου. Σκόρπιες κουδέντες μού τα φανέρωσαν σιγά σιγά όλα. Όταν, για παράδειγμα, πρόσεξε για πρώτη φορά το αεροπλάνο μου (δε θα ζωγραφίσω το αεροπλάνο μου, παραείναι πολύπλοκο σχέδιο για μένα), με ρώτησε:

— Τι είναι αυτό το πράμα;

— Δεν είναι πράμα. Πετάει. Είναι ένα αεροπλάνο. Είναι το αεροπλάνο μου.

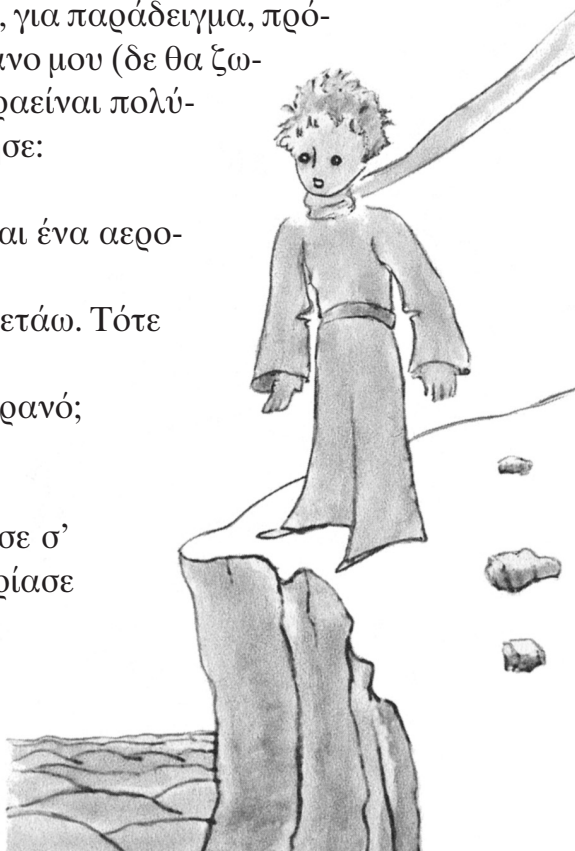
Και με καμάρι τού εξήγησα ότι πετάω. Τότε εκείνος φώναξε:

— Τι; Δηλαδή έπεσες απ' τον ουρανό;

— Ναι, απάντησα σεμνά.

— Αχ, άκου να δεις...

Κι ο μικρός πρίγκιπας ξέσπασε σ' ένα κελαρυστό γέλιο, που με νευρίασε πολύ.

Θέλω να παίρνουν τις κακοτυχίες μου στα σοβαρά. Ύστερα πρόσθεσε:

— Ώστε έρχεσαι λοιπόν κι εσύ απ' τον ουρανό! Από ποιον πλανήτη;

Μια μικρή λάμψη φώτισε άξαφνα το μυστήριο της παρουσίας του και τον ρώτησα κοφτά:

— Εσύ, δηλαδή, έρχεσαι από άλλο πλανήτη;

Όμως εκείνος δε μου απάντησε. Κοίταζε το αεροπλάνο μου κι αργοκουνούσε το κεφάλι:

— Είναι αλήθεια πως μ' αυτό το πράγμα δεν μπορεί να έρχεσαι από μακριά...

Και θυθίστηκε για ώρα πολλή σε σκέψεις. Έπειτα, δγάζοντας το αρνί μου από την τσέπη του, απόμεινε να περιεργάζεται το θησαυρό του.

Φαντάζεστε δέβαια πόσο μου είχαν κεντρίσει την περιέργεια εκείνα τα μισόλογα για τους άλλους πλανήτες. Προσπάθησα λοιπόν να μάθω περισσότερα.

— Από πού έρχεσαι, μικρούλη μου; Πού είναι το σπίτι σου; Πού θα πας το αρνί μου;

Μου απάντησε μετά από σκέψη:

— Το καλό με το κασόνι που μου έδωσες είναι πως τη νύχτα θα του χρησιμεύει για σπίτι.

— Βέβαια. Κι αν είσαι καλό παιδί, θα σου δώσω κι ένα σκοινί για να το δένεις τη μέρα. Κι ένα πασσαλάκι.

Η πρόταση σαν να κακοφάνηκε στο μικρό πρίγκιπα.

— Να το δέσω; Άλλο και τούτο.

— Όμως, αν δεν το δέσεις, θα πηγαίνει από δω κι από εκεί και θα χαθεί...

Ο φίλος μου ξεκαρδίστηκε πάλι:

Ο μικρός πρίγκιπας πάνω στον αστεροειδή B612.

- Μα πού θέλεις να πάει;
- Οπουδήποτε. Ίσα μπροστά του...
- Τότε ο μικρός πρίγκιπας απάντησε σοβαρά:
- Δεν έχει σημασία. Είναι τόσο μικρός ο τόπος μου.
- Κι ίσως κάπως μελαγχολικά πρόσθεσε:
- Ίσια μπροστά σου, δεν μπορείς να πας και πολύ μακριά...

IV

Έτσι έμαθα το δεύτερο σημαντικό πράγμα: Ότι ο πλανήτης απ' όπου ερχόταν δεν ήταν πιο μεγάλος από σπίτι.

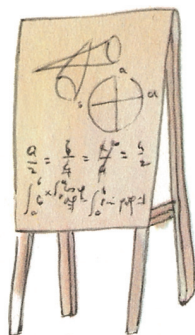
Αυτό βέβαια δε με ξάφνιασε και πολύ. Ήξερα πως εκτός από τους μεγάλους πλανήτες, όπως η Γη, ο Δίας, ο Άρης, η Αφροδίτη, που τους έχουν δώσει ονόματα, υπάρχουν εκατοντάδες άλλοι, καμιά φορά τόσο μικροί που, ακόμα και με τηλεσκόπιο, δύσκολα τους διακρίνεις. Όταν ένας αστρονόμος ανακαλύπτει έναν απ' αυτούς, του δίνει για όνομα έναν αριθ-

μό. Τον φωνάζει, για παράδειγμα, «ο αστεροειδής 325». Έχω τους λόγους μου να πιστεύω πως ο πλανήτης απ' όπου ερχόταν ο μικρός πρίγκιπας ήταν ο αστεροειδής B612. Αυτό

τον αστεροειδή τον είχε δει μία και μοναδική φορά με το τηλεσκόπιο ένας Τούρκος αστρονόμος, το 1909.

Είχε κάνει τότε μια σοβαρή παρουσίαση

της ανακάλυψής του σ' ένα διεθνές συνέδριο Αστρονομίας. Όμως κανείς δεν τον είχε πιστέψει, εξαιτίας της φορεσιάς του. Έτσι είναι οι μεγάλοι.

Ευτυχώς για τη φήμη του αστεροειδούς B612, ένας Τούρκος δικτάτορας επέβαλε στο λαό του, με την απειλή του θανάτου, να ντύνονται σαν Ευρωπαίοι. Ο αστρονόμος ξανάκανε την παρουσίασή του το 1920 ντυμένος μ' ένα πολύ κομψό ρούχο. Τούτη τη φορά όλοι συμφώνησαν μαζί του.

Αν σας διηγήθηκα τόσες λεπτομέρειες για τον αστεροειδή B612 κι αν σας εμπιστεύτηκα τον αριθμό του, γι' αυτό φταίνε οι μεγάλοι. Στους μεγάλους αρέσουν τα νούμερα. Όταν τους μιλάτε για έναν καινούριο φίλο, δε ρωτάνε ποτέ τα ουσιώδη. Δε λένε ποτέ: «Πώς είναι η φωνή του; Ποια είναι τ' αγαπημένα του παιχνίδια; Κάνει συλλογή από πεταλούδες;». Σε ρωτάνε: «Πόσων χρονών είναι; Πόσα αδέρφια έχει; Πόσα κιλά ζυγίζει; Πόσα κερδίζει ο πατέρας του;». Τότε μόνο νιώθουν πως τον γνωρίζουν. Αν πείτε στους μεγάλους: «Είδα ένα ωραίο σπίτι με κόκκινα τούβλα, με γεράνια στα παράθυρα και περιστέρια στη στέγη...», δεν μπορούν να το φανταστούν. Πρέπει να τους πεις: «Είδα ένα σπίτι αξίας εκατό χιλιάδων φράγκων». Τότε αναφωνούν: «Τι όμορφο!»

Οπότε, αν τους πείτε:

«Η απόδειξη πως ο μικρός πρίγκιπας υπήρξε είναι πως ήταν γοητευτικός, πως γελούσε και πως ήθελε ένα αρνί. Όταν θέλεις ένα αρνί, δεν μπορεί παρά να υπάρχουν», θ' ανασηκώσουν τους ώμους και θα σας πουν πως παιδιαρίζετε. Αν όμως τους πείτε: «Ο πλανήτης απ' όπου ερχόταν είναι ο αστεροειδής B612», τότε θα πειστούν και θα σας αφήσουν ήσυχο με τις ερωτήσεις τους. Έτσι είναι αυτοί. Μην τους κρατάτε κακία. Τα παιδιά πρέπει να 'ναι επιεική με τους μεγάλους.

Εμείς, δέβαια, που καταλαβαίνουμε τη ζωή αδιαφορούμε για τους αριθμούς. Θα προτιμούσα τούτη η ιστορία ν' άρχιζε σαν παραμύθι. Θα μ' άρεσε να έλεγα:

«Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένας μικρός πρίγκιπας που κατοικούσε σ' έναν πλανήτη, ίσα που τον χωρούσε, και χρειαζόταν κάποιο φίλο...». Για όσους καταλαβαίνουν τη ζωή θα έμοιαζε πολύ πιο αληθινό.

Δε θα μ' άρεσε το διβλίο μου να διαδαστεί επιπόλαια. Με πονάει όταν διηγούμαι αυτές τις αναμνήσεις. Πάνε κιόλας έξι χρόνια που ο φίλος μου έφυγε με το αρνί του. Κι αν προσπαθώ τώρα να τον περιγράψω, είναι για να μην τον ξεχάσω. Είναι λυπηρό να ξεχνάς ένα φίλο. Δεν τυχαίνει σε όλους να έχουν ένα φίλο. Κι έπειτα μπορεί να καταντήσω σαν τους μεγάλους, που νοιάζονται μόνο για τους αριθμούς. Είναι κι αυτός ένας από τους λόγους που μ' έκαναν ν' αγοράσω μπογιές και μολύδια. Είναι δύσκολο στην ηλικία μου να ξαναρχίσεις να σχεδιάζεις, όταν η μοναδική σου απόπειρα ήταν εκείνη στα έξι σου χρόνια, μ' ένα δόα απέξω κι ένα δόα από μέσα. Θα προσπαθήσω, δέβαια, να φτιάξω πορτρέτα που να του μοιάζουν όσο γίνεται πιο πολύ. Όμως δεν είμαι σίγουρος πως θα τα καταφέρω. Το ένα σχέδιο μου δγαίνει καλό και το άλλο δεν του μοιάζει καθόλου. Πέφτω λίγο έξω και στο

ύψος. Τη μια ο μικρός πρίγκιπας παραείναι ψηλός. Την άλλη πολύ κοντός. Διστάζω επίσης ως προς το χρώμα του ρούχου.

Προχωρώ λοιπόν στα ψαχτά, κουτσαά στραβά. Είναι σίγουρο πως θα πέσω έξω και σε άλλες λεπτομέρειες, πιο σημαντικές. Όμως αυτό πρέπει να μου το συγχωρέσετε. Ο φίλος μου δεν έδινε ποτέ εξηγήσεις. Μπορεί να πίστευε πως ήμασταν ίδιοι κι όμοιοι. Όμως εγώ δυστυχώς δεν ξέρω να βλέπω αρνιά μέσα απ' τα κασόνια. Ίσως να 'μαι κι εγώ λίγο σαν τους μεγάλους. Πρέπει να γέρασα.

V

Κάθε μέρα μάθαινα και κάτι καινούριο για τον πλανήτη, για την αναχώρηση, για το ταξίδι. Γλυκά κι ήρεμα, μέσα απ' την κουδέντα. Έτσι, την τρίτη μέρα, έμαθα για το δράμα των μπαομπάμπ. Για μια ακόμη φορά χάρη στο αρνί, γιατί άξαφνα ο μικρός πρίγκιπας με ρώτησε, σαν να τον βασάνιζε κάποια σοβαρή αμφιβολία:

— Είναι αλήθεια πως τ' αρνιά τρώνε τα δεντράκια;

— Ναι, είναι αλήθεια.

— Αχ, χαίρομαι!

Δεν κατάλαβα γιατί είχε τόση σημασία που τ' αρνιά τρώνε τα δεντράκια. Όμως ο μικρός πρίγκιπας πρόσθεσε:

— Επομένως τρώνε και τα μπαομπάμπ;

Θύμισα στο μικρό πρίγκιπα πως τα μπαομπάμπ δεν είναι δεντράκια, μα δέντρα μεγάλα σαν εκκλησίες και πως, κι ένα κοπάδι ελέφαντες να κουβαλούσε εκεί, ολόκληρο το κοπάδι δε θα τα έδγαζε πέρα ούτε μ' ένα απ' τα μπαομπάμπ.

Ο μικρός πρίγκιπας σκέφτηκε το κοπάδι με τους ελέφαντες κι έβαλε τα γέλια:

— Θα πρέπει ν' ανέδει ο ένας πάνω στον άλλο...

Πρόσθεσε όμως πολύ σοφά:

— Τα μπαομπάμπ πριν μεγαλώσουν είναι μικρά.

— Είναι γεγονός. Γιατί όμως θέλεις τ' αρνιά σου να φάνε τα μικρά μπαομπάμπ;

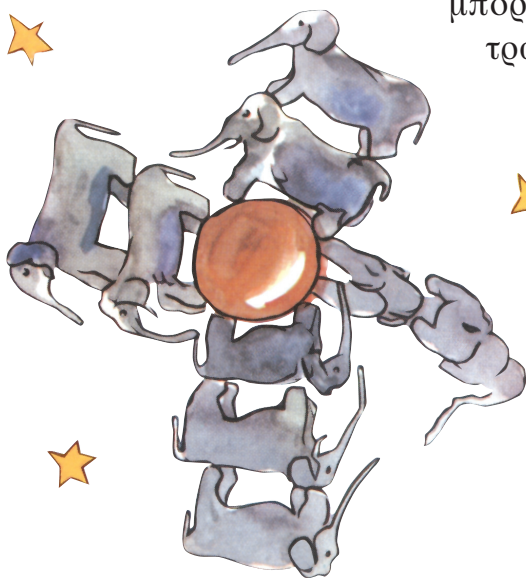
— Έλα τώρα που δεν καταλαβαίνεις, μου απάντησε, σαν να ήταν κάτι ολοφάνερο. Και χρειάστηκε να επιστρατεύσω όλη μου την εξυπνάδα για να δω από μόνος μου την απάντηση σ' αυτό το πρόβλημα.

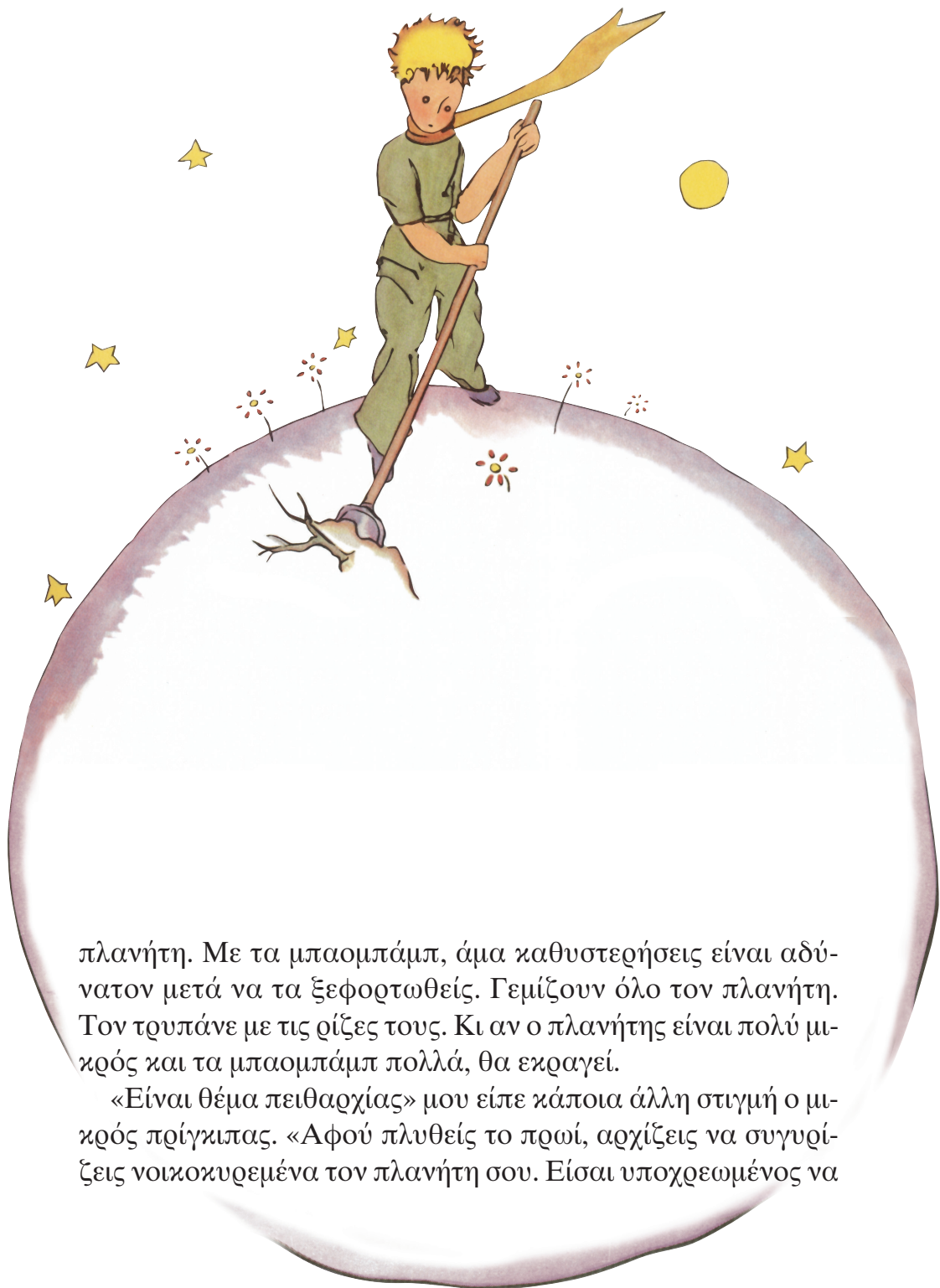
Στον πλανήτη του μικρού πρίγκιπα, λοιπόν, υπήρχαν, όπως σ' όλους τους πλανήτες, καλά και κακά φυτά. Επομένως, καλοί σπόροι καλών φυτών και κακοί σπόροι κακών φυτών. Όμως οι σπόροι δε φαίνονται. Κοιμούνται στην αγκαλιά της γης μέχρις ότου κάποιος απ' αυτούς, στα καλά καθούμενα, αποφασίσει να ξυπνήσει... Τεντώνεται λοιπόν και σπρώχνει δειλά προς τον ήλιο ένα υπέροχο, άκακο κλαράκι. Αν είναι

κλαράκι ραπανιού ή τριανταφυλλιάς, μπορούμε να τ' αφήσουμε να φυτρώσει όπως θέλει. Αν πρόκειται

όμως για κάποιο κακό φυτό, πρέπει να ξεριζώσουμε αμέσως το φυτό, μόλις τ' αναγνωρίσουμε.

Υπήρχαν λοιπόν στον πλανήτη του μικρού πρίγκιπα κάτι σπόροι τρομεροί... σπόροι μπαομπάμπ. Είχαν πνίξει το έδαφος του

πλανήτη. Με τα μπαομπάμπ, άμα καθυστερήσεις είναι αδύνατον μετά να τα ξεφορτωθείς. Γεμίζουν όλο τον πλανήτη. Τον τρυπάνε με τις ρίζες τους. Κι αν ο πλανήτης είναι πολύ μικρός και τα μπαομπάμπ πολλά, θα εκραγεί.

«Είναι θέμα πειθαρχίας» μου είπε κάποια άλλη στιγμή ο μικρός πρίγκιπας. «Αφού πλυθείς το πρωί, αρχίζεις να συγυρίζεις νοικοκυρεμένα τον πλανήτη σου. Είσαι υποχρεωμένος να

ξεριζώνεις ταχτικά τα μπαομπάμπ, αφού πρώτα τα ξεχωρίσεις από τις τριανταφυλλιές, γιατί, όταν είναι μικρά, μοιάζουν πολύ μεταξύ τους. Πολύ βαρετή δουλειά, όμως εύκολη».

Και κάποια μέρα με συμβούλεψε να προσπαθήσω να κάνω ένα ωραίο σχέδιο, ν' αποτυπωθεί μια για πάντα στο μυαλό των παιδιών του τόπου μου. «Αν ποτέ ταξιδέψουν», μου είπε, «μπορεί να τους χρησιμέψει. Μερικές φορές δεν πειράζει ν' αναβάλεις για αργότερα μια δουλειά. Όμως, όταν πρόκειται για μπαομπάμπ, είναι πάντα καταστροφικό. Επισκέφτηκα έναν πλανήτη που τον κατοικούσε ένας τεμπέλης. Είχε παραμελήσει τρία δεντράκια...»

Και με τις υποδείξεις του μικρού πρίγκιπα ζωγράφισα εκείνο τον πλανήτη. Δε μ' αρέσει καθόλου να μιλάω με ύφος δασκαλίστικο. Όμως τον κίνδυνο των μπαομπάμπ τον ξέρουν τόσο λίγοι και τα ρίσκα που διατρέχει κανείς αν χαθεί σε κάποιον αστεροειδή είναι τόσο μεγάλα, που για μία φορά θα παραβώ τις αρχές μου. Και λέω: «Παιδιά, προσέχετε τα μπαομπάμπ». Αν δούλεψα τόσο αυτό το σχέδιο, είναι για να προειδοποιήσω τους φίλους μου για έναν κίνδυνο που τους παραμονεύει, όπως κι εμένα τον ίδιο, χωρίς να το ξέρουν. Το μάθημά μου άξιζε τον κόπο. Ίσως αναρωτηθείτε: «Γιατί σ' αυτό το βιβλίο δεν υπάρχουν άλλα σχέδια τόσο εντυπωσιακά όσο το σχέδιο των μπαομπάμπ;». Η απάντηση είναι πολύ απλή: «Προσπάθησα, αλλά δεν τα κατάφερα. Όταν ζωγράφιζα τα μπαομπάμπ, είχα την αίσθηση της επείγουσας ανάγκης».

Τα μπαομπάμπ.